

Marsk og Vadehav

Vest for Ribe ligger det åbne flade marskland og udenfor digerne strækker Vadehavet sig langt ud i horisonten. Området er en del af Nationalpark Vadehavet som er på Unescos liste over verdensarv. Her ses forår og efterår kæmpestore flokke af gæs og vadefugle, der bruger Vadehavet som rastepuds og spisekammer på deres rejse til og fra de nordlige ynglepladser.

Kammerslusen er Ribe Vesterås udløb gennem diget til Vadehavet. Ved højvande og under storm lukkes slusen, for at havvand ikke skal trænge ind bag diget. Fra diget er der en flot udsigt over Vadehavet mod Fanø og Mandø. Cykelturen sydpå går langs Vestkysttruten – som er en del af Nordsøruten – der følger kysten fra grænsen til Skagen. Vælger man at vende tilbage til Ribe ad Bjerrumvej, passerer Nordeuropas største åslynge ved Ribe Holme.

Vadehavscentret huser en spændende udstilling om Vadehavets unikke dyre- og planteliv, områdets kulturhistorie samt et flot og dramatisk multimedie-show om stormfloder i Vadehavet. Fra Vadehavscentret udgår guidede ture i området.

Mandø Ebbevej var tidligere den eneste vejforbindelse til vadehavssøen Mandø. I dag foregår trafikken til og fra Mandø ad Låningsvejen, som dog også oversvømmes ved højvande, og bestemt ikke er egnet for cyklister. Fra V. Vedsted kører to traktorbusser til Mandø. Følg skiltningen.

Til fods og på cykel i Ribe-området

Ribe er kendt som Danmarks ældste by, og den gamle middelalderby er for mange det første mål for en vandre- eller cykeltur. Alternativt kan en af Ribes to energistier følges rundt i byen. Omkring Ribe findes der mange storslåede landskaber, der er værd at springe på cyklen for at opleve. Mod vest Nationalpark Vadehavet med de store fugleflokke og mod øst ådalen, indlandsklitter, egekrat og plantager. Næsten overalt, hvor man færdes, ses Ribe Domkirke som et vartegn, der altid gør det muligt at finde »hjem«.

Inden man begiver sig udenfor Ribe, er **Slotsbanken** et besøg værd. Her lå i middelalderen slottet Riberhus, hvor bl.a. Kong Valdemar Sejr og Dronning Dagmar har boet. I dag ses kun enkelte rester af slottet. På Slotsbanken ses statuen af Dronning Dagmar, og her er en fantastisk udsigt over Ribe by og Domkirken mod øst, marsken og Ribe Å mod vest. **Galgebakkeskoven** er områdets eneste bøgeskov. Om foråret er skovbunden hvid og gul af anemoner og vorterod. I skoven ligger Galgebakken, der tidligere var det sted, hvor forbrydere fik deres straf.

Drivvejen er en del af et større netværk af afmærkede vandruter, der følger kysten og handelsruterne omkring Nordsøen. Gennem tusinder af år har stude drivere, jdepottesælgere og kræmmere vandret ad Drivvejen gennem det vestjyske landskab. På store dele af ruten kan der også cykles.

God tur!

Udgivet af: Esbjerg Kommune, 2016
Fotos: Ove Detlefsen, Tomas Jensen samt
Esbjerg Byhistoriske Arkiv, Torben Meyer
Tekst: Anne Vibe Jensen
Tryk: TopTryk Grafisk

Til fods og på cykel i Ribe-området

Esbjerg
Kommune

Skov og krat

Fra Nørremarken er der mulighed for en cykeltur gennem Ribe Mose og Vesterenge. På turen kan man stå af cyklen og tage en travetur på afmærkede stier i Horslund Krat og det nye skovområde Bjerreskov.

Bjerreskov er en del af et større skovrejsningsprojekt. Første etape på 110 ha blev tilplantet i 1998 og skoven forventes at blive dobbelt så stor. I området findes skovbevoksninger med blandinger af løv- og nåletræer og åbne naturarealer med eng, overdrev og mose. Skov- og Naturstyrelsen og Hjerteforeningen har i samarbejde afmærket 6 km natursti gennem området. Over Tved Å er anlagt en 14 m lang gangbro lavet af lærk og douglasgran.

Horslund Krat er et gammelt egekrat, der tidligere blev drevet som stævningskov. Stævningsdriften betød, at egetræerne jævnlgt blev fældet, og at der fra de gamle stubbe skød flere stammer frem. Træerne i krattet er derfor små med mange krogede skud, der får krattet til at ligne en troldekov. I skovbunden findes bl.a. hedelyng, blåbær og skovstjerne. Rundt i krattet er der afmærket en natursti (2,5 km). Syd for Horslund Krat ligger **Fæsted Mose** (Langskifter). Mosen er i dag et stort krat af birk og pil, men tidligere har der i området været gravet tørv til brændsel. Mosen blev inddelt i mange små lodder, for at så mange som muligt fik mulighed for at udnytte tørv. I dag kan man være heldig at se rådyr, der gerne gemmer sig i birkekrattet.

Ribe Østerå

Åstien går fra Dagmarsgade østpå langs **Ribe Østerå** (2 km) igennem institutionsområdet **Ribelund**. Her er etableret en mindre dyrepark med heste, æsler, geder, dådyr, kænguruer m.m. På områdets legeplads er der også mulighed for at nyde sin medbragte mad. Fra det store handicapvenlige udsigtstårn er der en fin udsigt over Østeråen. Forår og efterår kan man ved solnedgang opleve fænomenet »sort sol«, når stære i tusindvis samles i kæmpestore flokke over rørskov, før de går til ro. Fra tidlig forår høres rørdrummens pauken ud over området (det lyder, som når man puster i en flaske).

Landskabet øst og syd for Ribe

Cykelturen går fra Ribe østpå gennem ådalen omkring Ribe Østerå. Der er mulighed for en kortere tur ved at følge cykelstien langs Haderslevvej tilbage til Ribe. Man kan også vælge en længere rute sydpå forbi Munkesø, Favrholt, Høm og plantagerne omkring Tradsborg. Lige øst for Ribe ligger Tange skov og **Tange Bakker**, der er et stort fredet naturområde med skov og hede. Skov- og Naturstyrelsen har etableret en spændende skovlegeplads med grillplads, borde og bænke samt shelters i plantagen. Tange Bakker er et indlandsklitområde dannet af flyvesand for ca. 10.000 år siden. Fra de lyngklædte bakker er der en flot udsigt over engene omkring Ribe Østerå. Fra hundeskoven kan man mod syd-

vest se Seem Kirke, der ligger smukt på kanten af ådalen.

Munkesø er dannet ved en opstemning af Skallebæk. Søens historie går tilbage til 1400-tallet, hvor der er omtalt en Munkemølle (nu Skallebæk Mølle) vest for søen. Søen og dens omgivelser har et rigt plante- og fugleliv. I de lune forårsaftener høres ofte nattergal, kærsanger og græshoppesanger i krattet omkring søen. Syd for søen ligger Ribe golfbane. Her er en afmærket natursti (4,5 km) langs Nørbækken, som løber i en smal kløft gennem et gammelt egekrat. Fra stien er der også udsigt over den lyngdominerede Varming Hede. Gården **Skovly** blev i 1997 testamenteret til Skov- og Naturstyrelsen og 4H (Landboforeningernes ungdomsarbejde) og er nu bygget om til en moderne lejrskole. Der er et mindre husdyrhold og i skovene omkring gården findes en skovlegeplads og en afmærket natursti (2 km) velegnet for kørestolsbrugere. På turen tilbage til Ribe kommer man forbi **Ribe Vikingecenter**. De rekonstruerede bygninger fra vikingetiden kan ses fra vejen. Om sommeren kan man her se en levendegørelse af vikingetidens håndværk og markeds- liv.

Signaturforklaring

Natursti – afmærket

Hjertesti

Drivvejen – afmærket vanderute

Siti

Cykelsti

Forslag til cykelstur

National cykelrute – afmærket

Regional cykelrute – afmærket

Panoramarute

Energisti 2,7 km

Energisti 5,8 km

Nationalpark Vadehavet

Parkering ved naturområder

Vandrehjem

Camping

Båstied

Besøgscenter

Turistkontor

Naturinformation

Naturvejleder

Skovlegeplads

Hundeskov

Udsigspunkt – Sort Sol

Fortidsminde

© Esbjerg Kommune © SDPE

A detailed map of Ribe, Denmark, and its surrounding areas. The map shows a network of trails, including the Nationalpark Vadehavet (Vadehavet National Park) and the Ribe Vadehavet (Ribe Vadehavet). Key landmarks include Ribe Kirke (Ribe Church), Ribe Slot (Ribe Castle), and Ribe Museum. The map also shows the Ribe River (Ribe Å) and the Ribe Fjord (Ribe Fjord). Various trails are marked with different colors and symbols, such as the Nationalpark Vadehavet (green dashed line), the Ribe Vadehavet (blue dashed line), and the Ribe Fjord (red dashed line). The map includes a legend in the top right corner, a scale bar in the bottom left corner, and a north arrow in the bottom right corner. The map is titled "Signaturforklaring" (Signature Explanation) in the top right corner.